Sviecou tela je oko

written by Michael Steedman | 1. septembra 2024

Ľudské oko je úžasným, mimoriadne zložitým nástrojom, čo jasne vypovedá o múdrosti nášho Stvoriteľa. Avšak v úryvku, ktorým sa teraz budeme zaoberať, Ježiš hovorí, že okrem fyzického nástroja (oka) máme na to, aby sme videli, ešte jeden nástroj navyše. Čo by ním vlastne malo byť?

„Sviecou tela je oko. Keby teda bolo tvoje oko prosté, celé tvoje telo bude svetlé; ale keby bolo tvoje oko zlé, celé tvoje telo bude tmavé. Ak teda svetlo, ktoré je v tebe, je tmou, aká veľká bude sama tma?“

Matúš 6:22-23

Význam týchto Ježišových slov nemusí byť hneď zrejmý. Čo má na mysli, keď hovorí *„Sviecou tela je oko“* a *„svetlo, ktoré je v tebe, je tmou“*? Očividne používa obrazný jazyk, aby vyjadril duchovnú pravdu. Preto sa najskôr vynasnažím vysvetliť, aký je doslovný význam týchto slov. Potom sa pokúsim vyvodiť duchovnú pravdu, ktorú chce Ježiš vyjadriť.

V prvom rade, v akom kontexte môžeme tvrdiť, že sviecou tela je oko? Samozrejme nie v tom, že by oko bolo nejakým spôsobom zdrojom svetla. Skôr v tom, že keď svetlo dopadne do oka zvonka, tak dokážeme vidieť a vďaka videniu získavame informácie, ktoré potrebujeme, aby sme mohli konať. Tak napríklad, ak kráčame krajinou a zbadáme mláku, môžeme sa jej vyhnúť. Ak jeme a niekto nám podáva jedlo, vidíme ho, natiahneme ruku a vezmeme si ho. Alebo ak pracujeme v kancelárii a niekto nám dá dokument, môžeme ho prečítať a rozhodnúť sa, ako konať. Počas dňa mnohokrát, keď naše oči niečo uvidia, následne okamžite posielajú správu do mozgu, aby ostatné časti tela mohli vykonať primeranú činnosť. Takýmto spôsobom môžeme oči vnímať ako sviecu nášho tela.

Ježiš ďalej pokračuje *„...ale keby bolo tvoje oko zlé, celé tvoje telo bude tmavé.“* Inými slovami, ak si predstavíme, že sú naše oči choré, aký vplyv to bude mať na celé naše telo? Bude to znamenať, že oči sa už viac nebudú správať ako svieca, už viac nebudú posielať jasné správy do mozgu a iných častí tela, následkom čoho zostanú v tme. Už viac nebudú schopné reagovať na situácie, ako by mali, pretože nebudú vedieť, čo sa deje. Očná choroba určite obmedzí schopnosť viesť bežný život a mimovoľne môže priviesť do nebezpečných situácií.

Ak je toto doslovný význam Ježišových slov, aké je potom duchovné ponaučenie, ktoré nám chce dať? Čo je okom duše, ducha človeka? Väčšina biblických komentátorov považuje za oko duše myseľ človeka.

Pokúsme sa pochopiť spojitosť medzi fyzickým okom a ľudskou mysľou. Tak ako naše fyzické oči osvetľujú našu fyzickú existenciu a pomáhajú nám udržiavať kontakt s okolím, rovnako aj duchovné oko, myseľ, osvecuje náš vnútorný život, vedie nás morálne i duchovne a umožňuje nám mať vzťah s Bohom v nebesiach. V akom zmysle môže naše duchovné oko, naša myseľ, ochorieť? Ak uchopíme tento verš v kontexte, myslím, že nám to bude jasné. Ježiš práve hovoril o ľuďoch, ktorí si zhromažďujú poklady skôr na zemi ako v nebi. Takíto ľudia uvažujú v materiálnych hraniciach, myslia na veci tohto života a upriamujú na ne svoje srdcia. A tak Ježiš hovorí, že ak je vaša myseľ, vaša túžba zameraná iba na tento život a na veci pozemského života, potom je vaša myseľ chorá. Vaše

videnie je hmlisté a skreslené, nevidíte veci v ich skutočných súvislostiach. Výsledkom bude, že svoj život budete žiť v tme alebo hmle.

Kedy je oko duše (alebo teda myseľ) zdravé? Odpoveď na túto otázku opäť vyplýva z kontextu nášho verša. *„Nezhromažďujte si poklady na zemi; ale si zhromažďujte poklady v nebi,“* hovorí Ježiš. Inými slovami, myseľ je zdravá vtedy, keď je zameraná na záležitosti neba, keď človek uprednostňuje a dáva na prvé miesto v rebríčku svojich hodnôt skutočnosti neba. Ak prvoradým záujmom vo vašom živote budú záležitosti večnosti a to, aby ste tešili Boha každým spôsobom, vtedy uvidíte veci v ich správnom pomere. Pochopíte, že záležitosti večnosti sú skutočne dôležité. Vo svetle večnosti nezáleží na tom, či sme alebo nie sme bohatí, alebo úspešní, alebo fyzicky zdraví v tomto živote. Nezdravé oko nefunguje; nemôže vidieť, o koľko je dôležitejšie, aby sme boli bohatí v nebeských veciach, ako mať hojnosť v tomto svete.

A teraz stručne zhrniem niektoré myšlienky, o ktorých sme uvažovali. Ľudské oko je ako svieca tela; očami vidíme veci také, aké sú v skutočnosti a podľa toho konáme. Ak je však naše oko choré, všetko je skreslené a nemáme jasnú predstavu o tom, čo je okolo nás. Podobne je to aj s mysľou, ktorá je sviecou duše. Keď je naša myseľ zameraná na skutočnosti večnosti, vidíme veci jasne a veciam tohto sveta prisudzujeme ich skutočnú hodnotu.

Ak sú naše mysle zamerané na veci tohto sveta a pozemského života, na všetko pozeráme skreslene. Namiesto toho, aby sme boli osvecovaní, sa naše duše nachádzajú v temnote a neuvedomujeme si duchovné skutočnosti.

V tejto súvislosti si vypočujme poučenie apoštola Pavla, ktoré napísal kresťanom do zboru vo Filipách. *„A ostatne, bratia, všetko, čo je pravdivé, čo je počestné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je ľúbe, čo je dobropovestné, ak je nejaká ctnosť a ak nejaká chvála, o tom premýšľajte.“* Spomenuté vlastnosti sú známkami zdravej mysle, pretože len takáto myseľ je zameraná na veci, ktoré potešujú a ctia Boha.

Hoci slová, nad ktorými sme uvažovali, sú povzbudením pre skutočných veriacich, majú aj určité využitie u tých, ktorí ešte nie sú zmierení s Bohom. Priateľu, ktokoľvek si a čokoľvek si zažil vo svojom živote, ak nemáš správny vzťah s Bohom, tak potom musím povedať, že tvoje oči sú chronický choré. Tvoja myseľ je zatemnená, takže nie si schopný vnímať duchovné skutočnosti. Apoštol Pavol vyjadruje tento stav v liste do zboru v Efeze: *„zatemnení v rozume súc odcudzení životu Božiemu pre nevedomosť, ktorá je v nich, pre zatvrdenie ich srdca“.* Aký je teda liek na túto vážnu chorobu očí? Čo robiť, aby človek začal vidieť veci jasne a v správnom pomere?

Všimnime si, ako Pavol spája dve veci – *„zatemnení v rozume súc odcudzení životu Božiemu“*. Je potrebné zmierenie. Potrebuješ hľadať Boha a prosiť ho, aby ťa vrátil naspäť k sebe. Toto sa stalo možným vďaka obeti Ježiša Krista na kríži. Skrze pokánie a vieru v Spasiteľa sa môžeš zmieriť s Bohom. Keď sa tak stane, choroba očí bude uzdravená a ty začneš vidieť veci v ich správnom pomere. Tvoje srdce bude zamerané na Krista, tvojho Spasiteľa. A nebo sa stane pre teba skutočným domovom a všetko, čo ponúka tento svet, sa stane oveľa menej dôležitým.